

ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาในบังกลาเทศต่ำจนน่าตกใจ

รายงานจากหน่วยงานด้านการวางนโยบายของบังกลาเทศ (Center for Policy Dialogue (CPD)) ระบุว่า อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในบังกลาเทศจัดสรรงบประมาณที่เป็นค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา (R&D) ต่อคนงานน้อยกว่า Tk ๕๐๐ ต่อปี (ประมาณ ๑๖๔ บาท) และตามข้อมูลจากคณะกรรมการด้านการวางแผน ธนาคารโลก ระบุว่า ในช่วงปี ๒๕๖๕-๖๙ บังกลาเทศมีการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาโดยรวมอยู่ที่ร้อยละ ๐.๐๓ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ในขณะที่ประเทศเวียดนามอยู่ที่ร้อยละ ๐.๕๔ อินเดียร้อยละ ๐.๗๐ และจีนร้อยละ ๒.๕๕

“ในบังกลาเทศ การใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่ำจนน่าตกใจ” CPD กล่าวในรายงานผลการศึกษารายงานว่า มีอุตสาหกรรมผลิตยาและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตยาที่มีการจัดสรรค่าใช้จ่ายมากที่สุดในบรรดาอุตสาหกรรมทั้งหมด โดยมีค่าใช้จ่ายต่อพนักงาน ๑ คนต่อปี อยู่ที่ ๒๓,๗๔๕ ตากา (ประมาณ ๗,๗๙๕ บาท) การจัดสรรค่าใช้จ่ายสำหรับการวิจัยและพัฒนา ในภาคการขนส่งอยู่ที่ประมาณ ๒,๐๐๑ ตากา (ประมาณ ๖๕๗ บาท) ต่อคนต่อปี อุตสาหกรรมการผลิตยาสูบอยู่ที่ประมาณ ๑,๘๕๘ ตากา (ประมาณ ๖๑๐ บาท) ต่อคนต่อปี อุตสาหกรรมกระดาษอยู่ที่ ๑,๖๒๗ ตากา (ประมาณ ๕๔๓ บาท) ต่อคนต่อปี และภาคการผลิตสิ่งทออยู่ที่ ๔๓๖ ตากา (ประมาณ ๑๔๓ บาท) ต่อคนต่อปี

โดยรวมบังกลาเทศมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการวิจัยและพัฒนาในภาคการบริการร้อยละ ๕ ในภาคการผลิต เช่น อาหาร การวิจัยสิ่งทอ และภาคการผลิตอื่นๆ เพียงร้อยละ ๓ การวิจัยและพัฒนาสำหรับเสื้อผ้าซึ่งเป็นจุดแข็งที่สุดของบังกลาเทศกลับมีค่าใช้จ่ายเพียงร้อยละ ๒ เท่านั้น และในภาคการค้าปลีกบังกลาเทศไม่มีการงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาเลย

ภาคการผลิตบางส่วน เช่น การรีไซเคิล การผลิตเครื่องตีพิมพ์ การแปรรูปไม้ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ การซ่อมแซมและติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์ไม่มีการจัดสรรงบประมาณใดๆ เพื่อการวิจัยและพัฒนาเลย เมื่อเปรียบเทียบกับขนาดบริษัท พบว่าบริษัทขนาดกลางมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนา เพียงร้อยละ ๑ เท่านั้นที่ บริษัทขนาดใหญ่จัดสรรงบประมาณร้อยละ ๕ บริษัทขนาดเล็กร้อยละ ๒ เท่านั้น

CPD กล่าวเน้นว่าภาคการผลิตส่วนใหญ่ในบังกลาเทศ มุ่งเน้นไปที่การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นต่ำและเทคโนโลยีส่วนนี้ยังคงเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันต่อการเติบโตของ GDP ของประเทศ

“ในแง่ของความสามารถในการแข่งขัน บังกลาเทศยังคงตามหลังประเทศอื่นๆ อยู่มาก” ฟาห์มิดา คาตุณ (Fahmida Khatun) กรรมการบริหารของ CPD กล่าว

"ผลิตภาพต่อคนในบังกลาเทศ ต่ำกว่าคู่แข่งของเรา"

เธอกล่าวว่าไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในภาคอุตสาหกรรมเพื่อความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ

“หากเราไม่มีการวิจัยและพัฒนา เราก็จะไม่สามารถก้าวทันกับเทคโนโลยีต่างๆ ในโลก มีการพูดคุยกันมากมายเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ แต่ก็ไม่ได้ปรับปรุงตามที่คาดไว้ ความต้องการแรงงานที่มีทักษะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศ โดยเฉพาะหลังจากการหลุดพ้นจากกลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุดในปี ๒๕๖๙”

Zaki Uz Zaman ตัวแทนประเทศจากองค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ สะท้อนถึงการวิเคราะห์ของ CPD และกล่าวว่าสิ่งนี้สะท้อนถึงตำแหน่งของประเทศในการจัดอันดับโลกด้วย

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

Call Center 1169

www.ditp.go.th

www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

563 ถนนพหลโยธิน ต.บางกระสอ อ.เมือง

จ.นนทบุรี 11000

Thai Trade Center, Dhaka

Bangladesh

E-mail:thaitcdhaka@gmail.com

Red Censcent Concord

3rd Fl., Mohakhali

T: +880222290056-7

บังกลาเทศอยู่ในอันดับที่ ๑๐๒ จาก ๑๓๒ ประเทศใน Global Innovation Index ๒๐๒๒ ในขณะที่อินเดียอยู่ในอันดับที่ ๔๐ เวียดนามอันดับที่ ๔๘ และไทยอันดับที่ ๔๓

“บังกลาเทศยังตามหลังศรีลังกาด้วยซ้ำ” เขากล่าว

Zaman กล่าวว่า การใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคการผลิตยังขาดแคลน อย่างไรก็ตาม เขาให้เครดิตภาคเกษตรกรรมสำหรับการวิจัยและพัฒนาที่สูงขึ้น ซึ่งทำให้ประเทศเกือบจะสามารถพึ่งพาตนเองได้ในการผลิตอาหาร

Syed Yusuf Saadat นักวิจัยของ CPD ได้สรุปและเสนอประเด็นสำคัญ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและผลผลิต ผ่านการวิจัยและพัฒนาและนวัตกรรมถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประเทศที่ต้องการรับประกันการเติบโตของการจ้างงานที่มั่นคง สร้างงาน และสามารถแข่งขันได้ในตลาดส่งออก การใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาที่สูงขึ้นยังจะนำไปสู่นวัตกรรมที่สูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้รายได้ต่อหัวสูงของประชากรในประเทศสูงขึ้น และเน้นว่า บริษัทส่วนใหญ่ในบังกลาเทศ ไม่มีแม้แต่การนำเสนอตัวตนทางดิจิทัล แม้แต่มีเว็บไซต์เป็นของตนเองหรือมีแต่ข้อมูลที่ล้าสมัย

จากรายงานการศึกษานี้ พบว่า

๑. นักธุรกิจบังกลาเทศรุ่นใหม่ นิยมออกเดินทางแสวงหาสินค้าจากทั่วโลกมาจำหน่ายในประเทศ เมื่อการตลาดให้การยอมรับแล้ว จะหาซื้อเครื่องจักรมาทำการผลิตในประเทศ โดยนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ และส่วนหนึ่งนิยมผลิตเลียนแบบสินค้าที่ได้รับความนิยม

๒. ผลจากการที่บังกลาเทศขาดการวิจัยและพัฒนา มักจะอาศัยทางลัดในการผลิตสินค้า ทำให้สินค้าจากสายการผลิตออกจำหน่ายในตลาดขาดมาตรฐาน การออกแบบที่ล้าสมัย การใช้ทรัพยากรที่ไม่คุ้มค่า มีส่วนผสมที่เป็นสารอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแต่มีราคาถูก โดยเฉพาะสินค้าเกี่ยวกับอาหารกึ่งสำเร็จรูป สารเคมีที่ใช้ตามบ้าน

๓. สินค้าที่เลียนแบบในบังกลาเทศ ที่เคยพบเห็นจำหน่ายในตลาด เช่น เสื้อผ้า กระดาษพิมพ์ เครื่องปรุงรส สินค้าอาหาร เป็นต้น การติดตามตรวจสอบมีความยุ่งยากในการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการยื่นฟ้องต่อหน่วยงานยุติธรรม อาจมีการเจรจาต่อรองเพื่อให้ยุติการฟ้องร้อง หรือการชู้กรรโชกผู้ถูกละเมิด เป็นต้น ทำให้ผู้ถูกละเมิดยอมรับสภาพและออกจากตลาดไป

๔. บังกลาเทศยังคงต้องการการพัฒนาด้านเทคโนโลยี พัฒนาการด้านการศึกษา ผลการศึกษาในรายงานนี้จึงชี้ให้เห็นว่า บังกลาเทศยังคงต้องใช้เวลาและทรัพยากรในการพัฒนาอีกมาก จึงเป็นโอกาสของไทยในการเสนอสินค้าและบริการเกี่ยวกับการศึกษา การออกแบบ การวิจัยและการพัฒนา โดยใช้เทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่

ที่มา รายงานข่าวหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น <https://www.thedailystar.net/>

สศต. ณ กรุงธากา

ตุลาคม 2566

นโยบายภาครัฐ

เศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ

อื่นๆ

Call Center 1169

www.ditp.go.th

www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

563 ถนนพหลโยธิน ต.บางกระสอ อ.เมือง

จ.นนทบุรี 11000

Thai Trade Center, Dhaka

Bangladesh

E-mail:thaitcdhaka@gmail.com

Red Censcent Concord

3rd Fl., Mohakhali

T: +880222290056-7